

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

15 maart 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van de motie van aanbeveling over de maatschappelijke beleidsnota jeugdzorg, meer in het bijzonder over de uitbouw van de algemene jeugdpreventie

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 15 maart 2001

VOORZITTER : **Mevrouw Patricia Ceysens**

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.05 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Ria Van Den Heuvel tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van de motie van aanbeveling over de maatschappelijke beleidsnota jeugdzorg, meer in het bijzonder over de uitbouw van de algemene jeugdpreventie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Den Heuvel tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van de motie van aanbeveling over de maatschappelijke beleidsnota jeugdzorg, meer in het bijzonder over de uitbouw van de algemene jeugdpreventie.

Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de voorzitter, ik zou van de gelegenheid gebruik willen maken om de minister te vragen naar de huidige stand van zaken. Tijdens de vorige legislatuur hebben we verschillende rondetafelgesprekken over de bijzondere jeugdzorg georganiseerd. Een van de klachten die tijdens deze gesprekken duidelijk naar voren is gekomen, betreft de grote versnippering. Aangezien zowat iedereen aan preventie doet, leeft de vraag naar een duidelijke lijn en naar een ministeriële coördinatie van de verschillende preventiewerkingen.

Iedereen zal het wellicht eens zijn met het onderscheid dat men kan maken tussen preventie in de hulpverlening en algemene preventie voor jongeren. De eerste vorm van preventie betreft een vroegtijdige ingreep in de hulpverlening. Indien men in het hulpverleningstraject snel genoeg ingrijpt, voorkomt men dat het probleem groter

wordt. Dit is een vorm van preventie die in het hulpverleningstraject is ingebouwd.

Algemene preventie voor jongeren moet hulpverlening voorkomen. Aangezien preventie moet ingrijpen voor er nood is aan hulpverlening, heeft ze ook niets met de hulpverlening te maken.

In 1999 hebben we een motie van aanbeveling goedgekeurd die stelt dat het uittekenen van een algemene welzijnspreventie voor jongeren een pijler is in de uitbouw van de integrale jeugdzorg. De methodes en de strategische planning inzake jeugdhulpverlening zijn de leden van deze commissie bekend.

Die duidelijkheid geldt niet voor de algemene welzijnspreventie. In haar beleidsbrief, die de beleidsprioriteiten voor 2001 bevat, heeft de minister melding gemaakt van een eerste nota van de intersectorale preventiecel van de administratie Welzijn. Deze nota betreft de verdere ontwikkeling van de integrale jeugdpreventie. Tijdens de bespreking van de beleidsbrief heeft de minister verklaard dat de operationalisering hiervan in 2001 voor haar een prioriteit vormt.

De algemene jeugdpreventie vormt de tweede pijler van de integrale jeugdzorg. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het integraal jeugdpreventiebeleid ? Welke krachtlijnen vormen voor de minister de basis van de uitbouw van dit beleid ? Welke departementen worden bij deze uitbouw betrokken ? Hoe integraal is de jeugdpreventie momenteel in de hoofden van de betrokkenen ? Welke ministers verlenen hieraan hun medewerking ? Wat gebeurt momenteel met de aanbevelingen van de ad-hoc commissie ? Welke werkwijze wordt bij de uitbouw van de jeugdhulpverlening gehanteerd ? Heeft men duidelijk voor de methodiek van de strategische planning gekozen ? Hoe zit het met de timing ? Wil de minister in een decretale onderbouw voorzien ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, ik zal proberen om de vragen van mevrouw Van Den Heuvel duidelijk te beantwoorden.

Binnen de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn is een intersectorale cel opgericht onder leiding van de heer Morris, directeur-generaal van de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn. Die cel wordt ondersteund door een expert uit het expertiseproject integrale jeugdzorg en zal voldoende overleg plegen met alle betrokkenen.

Een klare en realistische afbakening van het preventie terrein en duidelijke definities van de gehanteerde begrippen moeten in de eerste plaats voor een grotere orde in de chaos zorgen. De motie van aanbeveling betreffende de maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg is tijdens de vorige legislatuur door het Vlaams Parlement goedgekeurd. In die periode was de minister van Welzijn echter ook bevoegd voor Jeugd. Dit is momenteel niet langer het geval. Ik heb andere bevoegdheidsdomeinen dan mijn voorganger.

We hebben in eerste instantie gekozen voor een afbakening van de jeugdpreventie binnen de beleidsdomeinen waarvoor ik bevoegd ben, namelijk welzijn en gezondheid. Deze beleidsdomeinen omvatten uiteraard ook de VOI's Kind en Gezin en het Vlaams Fonds. Deze VOI's hebben immers ook een belangrijke preventieve opdracht.

De cel moet van meet af aan een zekere openheid inbouwen. Het is immers de bedoeling om deze inspanningen op termijn af te stemmen op of in te passen in een breder beleidsconcept inzake jeugdpreventie. Dit moet gebeuren in samenwerking met andere ministers, in eerste instantie met de ministers van Jeugd en Onderwijs.

Wat de krachtlijnen van het preventiebeleid en van de startnota betreft, wil ik duidelijk stellen dat de preventie niet enkel mag uitgaan van de perceptie en de noden van de volwassenen. Men mag preventie immers niet omschrijven vanuit probleemsituaties waarbij kinderen en jongeren als criminelen en spijbelaars worden bekeken. De preventie mag zich niet focussen op het vermijden en inperken van gedrag dat door volwassenen als problematisch wordt ervaren.

Het is onze bedoeling om vanuit het kinderrechtenperspectief te vertrekken. We willen het algemene onwelzijn vanuit de invalshoeken welzijn en gezondheid benaderen. De preventie moet vanuit

de perceptie van de kinderen en de jongeren toekomstgericht worden ontwikkeld. Een preventie die zich op welzijn en gezondheid focust, vertrekt vanuit een bevordering van factoren die de gunstige ontplooiing van kinderen en jongeren in de hand werkt. Eerder dan vanuit een volwassenenperspectief zaken te voorkomen, willen we kansen scheppen voor jongeren.

Een jeugdpreventiebeleid inzake welzijn en gezondheid dient te beantwoorden aan criteria over efficiëntie en effectiviteit. Mevrouw Van Den Heuvel heeft daarnet terecht gesteld dat er momenteel chaos heerst. Er bestaan allerlei vormen van preventie, maar er is geen manier om de efficiëntie en de effectiviteit van deze initiatieven te meten. We moeten met andere woorden criteria zoeken om de efficiëntie en de effectiviteit te meten.

Een ander belangrijk punt betreft de naadloze aansluiting bij een breder jeugdpreventiebeleid zoals dit momenteel – al dan niet expliciet – in de andere Vlaamse bevoegdheidsdomeinen wordt ontwikkeld. Mevrouw Van Den Heuvel heeft daarnet gevraagd welke departementen precies bij een dergelijke integrale benadering worden betrokken. In theorie zijn alle departementen hierbij betrokken. Preventie is bij uitstek een inclusieve aangelegenheid.

Zoals reeds gezegd, vertrekken we momenteel vanuit de eigen beleidsdomeinen. Het is evenwel de bedoeling om binnen mijn bevoegdheden een duidelijk kader voor de jeugd welzijns- en jeugdgezondheidspreventie op te stellen. Het is tevens de bedoeling om de administraties van welzijn en gezondheid hier nauw bij te betrekken.

Bij de coördinatie zijn momenteel enkel de administraties en de VOI's die onder mijn eigen bevoegdheid vallen betrokken. Wat dit betreft, is het mijn bedoeling om binnen de Vlaamse regering overleg te plegen. Ik zal de leden van de Vlaamse regering in alle openheid vragen wie deze preventie best op zich zou nemen.

Mijn persoonlijke voorkeur gaat uit naar de minister van Jeugd. Indien de minister van Welzijn en Gezondheid de jeugdpreventie moet coördineren, zal deze preventie steeds als het voorgeborchte van de hulpverlening worden ervaren. Een preventie die vertrekt vanuit het kinderrechtenperspectief betreft echter in veel grotere mate het bieden van kansen aan jongeren. Dit sluit bij uitstek aan bij het jeugd beleid. Zeker wat de jongeren tussen 12 en 18 jaar betreft, is dit een enorme opdracht.

Vogels

De integratie van de aanbevelingen van het Vlaams Parlement vormen uiteraard het uitgangspunt van deze coördinatiepogingen. De intersectorale cel, waarvan sprake in aanbeveling 39, is intussen opgestart. Het einddoel van de werkzaamheden blijft tot nader order het voorbereiden van een raamdecreet inzake preventie. Zodra het klaar is, zal dit raamdecreet aan deze commissie worden voorgelegd.

In samenwerking met de betrokken administraties en met de deskundigen uit de wetenschappelijke instellingen en het werkveld zal de intersectorale cel voor het einde van dit jaar een plan uitwerken met een kader en met een duidelijke begripsomschrijving. Dit plan moet de eventuele goedkeuring van het raamdecreet voor het einde van 2002 mogelijk maken.

Het raamdecreet zal de beleidsdomeinen en de bevoegdheden van de minister van Welzijn en Gezondheid omvatten, maar moet in een geïntegreerd Vlaams jeugdpreventiebeleid kunnen worden ingepast.

Het plan van de intersectorale cel omvat tevens een tijdlijn. Verschillende fases leiden tot het einddoel, namelijk de eventuele goedkeuring van het raamdecreet voor het einde van 2002.

Mijns inziens heb ik hiermee de contouren geschetst waarbinnen men onze inspanningen inzake het preventieluik van het aanbevelingspakket van het Vlaams Parlement dient te situeren.

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Mevrouw de minister, ik ben het eens met uw stelling dat de jongeren en niet alleen de perceptie door de ouderen het uitgangspunt moeten vormen. Ik ben het ook eens met de keuze om niet vanuit problemen maar vanuit kansen te vertrekken. Dit lijken me bijzonder goede uitgangspunten.

Indien de minister van Welzijn en Gezondheid het algemeen preventiebeleid moet trekken, zal de aansluiting bij welzijn en gezondheid meer aanleiding geven tot problematisering. Hoewel dit me een juiste stelling lijkt, zou ik de minister toch willen vragen om deze bekommernis te blijven opvolgen tot een ander lid van de regering dit effectief op zich neemt.

Ik vind het belangrijk dat het algemeen preventieplan er komt. Ik zou de minister dan ook willen vragen om hiervoor te zorgen. Dit betekent niet dat de minister dit zelf dient uit te werken. Die verantwoordelijkheid kan immers ook door een van de andere leden van de Vlaamse regering worden opgenomen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.19 uur.*
